

Beslissing

Klachtnummer:	KC 20-026
Klachtdatum:	16 april 2020 (ontvangen 17 april 2020)
Klager:	klager
Verweerders:	verweerder 1, psychiater en verweerder 2, arts-assistent psychiatrie
Betreft:	de beslissing tot verlening van verplichte zorg van 30 maart 2020

Verloop van de behandeling van de klacht

De Regionale Klachtencommissie Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz) Drenthe (de klachtencommissie) behandelt het klaagschrift dat klager op 16 april 2020 heeft ingediend. De klacht richt zich tegen de beslissing van 30 maart 2020 tot verlening van verplichte zorg door toediening van medicatie. Klager heeft schriftelijk ook verzocht om het besluit te schorsen. Verweerders hebben in afwachting van de zitting daarmee ingestemd.

Verweerders hebben op 23 april 2020 een verweerschrift bij de klachtencommissie ingediend. Op 28 april 2020 hebben de heer R. de Koster en de heer M. Gonzalez, de patiëntenvertrouwenspersonen (pvp'ers), een toelichting op de klacht ingediend. Partijen hebben afschriften van elkaars stukken ontvangen.

Op 28 april 2020 heeft een hoorzitting van de klachtencommissie plaatsgevonden. Deze vond vanwege de coronamaatregelen plaats via Videobutler. De klachtencommissie die de klacht ter zitting heeft behandeld bestond uit:

- De heer mr. R. Dontje, voorzitter;
- De heer J. Buddingh, psychiater;
- De heer P. Arnold, HBO-verpleegkundige.

Voor de verslaglegging was aanwezig mevrouw C. Veen, waarnemend secretaris.

Tijdens de hoorzitting waren verder aanwezig:

- Verweerder 1, psychiater en hoofdbehandelaar van klager, en verweerder 2, arts-assistent psychiatrie, verweerders

Afwezig tijdens de hoorzitting:

- Klager, bijgestaan door de heer M. Gonzalez, pvp'er en een tolk.

De voorzitter van de klachtencommissie heeft vóór de zitting met toestemming van klager het behandeldossier ingezien, voor zover dit van belang is voor de klacht. Hij heeft zijn bevindingen met de andere leden gedeeld.

De klacht

De inhoud van het klaagschrift en de toelichting van de pvp'ers kan hier als herhaald en ingelast worden beschouwd. Klager gaf voorafgaand aan de hoorzitting via Videobutler aan niet gehoord te willen worden. Omdat de inzet van de tolk niet langer nodig was, heeft zij direct daarna het gesprek verlaten. De pvp'er heeft voorafgaand aan de hoorzitting op een vraag van de klachtencommissie alleen het volgende naar voren gebracht. De datum van 26 april 2020 in de toelichting van de pvp'ers is een kennelijke verschrijving. Bedoeld wordt de beslissing die klager met betrekking tot het verlenen van verplichte zorg op grond van de zorgmachtiging ontving. De pvp'er heeft daarna de videoconferentie verlaten, omdat klager aangaf niet met de klachtencommissie te willen spreken.

Het verweer

De inhoud van het verweerschrift kan hier als herhaald en ingelast worden beschouwd. Op de zitting hebben verweerder(s), hier zakelijk en verkort weergegeven, het volgende naar voren gebracht.

Verweerders vertellen dat uit klagers paspoort blijkt dat hij in 2018 naar zijn geboorteland is gegaan. Zijn moeder woont in zijn geboorteland in een verpleeghuis. Klager heeft ook een zus in zijn geboorteland wonen. Klager heeft in zijn geboorteland zorg gehad, maar heeft daar te maken gehad met geweld. Zijn zus heeft klager teruggehaald naar Nederland. Nadat klager uit zijn geboorteland terugkwam is hij in het huis van zijn moeder gaan wonen. Klager kan als hij de instelling verlaat niet naar die woning terugkeren. Het betreft namelijk een seniorenwoning. Uit het EPD blijkt dat de woning door toedoen van klager ernstig is vervuild en beschadigd en dat ook dat terugkeer naar de woning verhindert. In Nederland hebben zich verschillende incidenten voorgedaan. Zijn zus heeft ervoor gezorgd dat een zorgmachtiging is aangevraagd.

Verweerders geven aan dat klager door de politie binnengebracht. Het lukte verweerders niet om klager op een normale manier te benaderen. De eerste keer was ondersteuning door politiebegeleiding met schild nodig. Klager heeft noodmedicatie gekregen. Op dat moment was er geen contact mogelijk. Als klager werd benaderd, liep bij hem de spanning zodanig op dat een onverantwoorde situatie ontstond. Klager heeft in totaal vier keer noodmedicatie gehad. Verweerders zagen dat klager de dag na toediening van de noodmedicatie beter was in het contact. Hij was nog steeds gedreven in spraak, maar niet meer vanuit de dreigende houding die hij daarvoor uitte.

Verweerders vertellen dat klager inmiddels op de afdeling is opgenomen. Als zij klager met rust laten, gaat alles goed. Zodra zij klager aanspreken op bepaald gedrag, dan verandert de situatie. Klager is dan zeer geagiteerd en verbaal dreigend. De spanning loopt op en klager vertelt onsamenhangende verhalen. Medepatiënten zijn bang voor hem. De afgelopen drie dagen zien verweerders klager afglijden en minder corrigeerbaar worden.

Verweerders geven aan dat geprobeerd is om klager vrijwillig medicatie te laten innemen. Dat is toen niet gelukt. Verweerders hebben niet kunnen nagaan welke medicatie klager in het verleden gebruikte, hoe die medicatie werkte en of klager bijwerkingen van die medicatie ondervond. Klager geeft zelf aan dat hij in het verleden Abilify heeft gehad. Recentelijk heeft klager aangegeven dat hij wel openstaat voor Abilify. Verweerders geven aan dat als klager vrijwillig Abilify wil innemen, zij daar de voorkeur aan geven. Klager neemt nu drie dagen medicatie in. Verweerders hebben het vermoeden dat klager met inname van de medicatie smokkelt. De verpleging ziet klager nadat hij de medicatie heeft ingenomen direct naar buiten lopen en bij stenen en het plantsoen rondscharrelen. Op het moment dat verweerders met klager over inname van medicatie willen spreken, loopt hij boos weg. Verweerders zien hierdoor geen bereidwilligheid bij klager om de medicatie in te nemen.

Overwegingen en conclusies van de klachtencommissie

Ontvankelijkheid en bevoegdheid

Klager is op 26 maart 2020 bij de zorgaanbieder opgenomen wegens een psychotische decompensatie. Op dat moment liep er al een aanvraag voor een zorgmachtiging. Op 30 maart 2020 heeft de rechter de zorgmachtiging afgegeven om verplichte zorg, waaronder de opname in een accommodatie en het toedienen van medicatie, te verlenen.

De klachtencommissie kan de klacht over het besluit tot dwangbehandeling met medicatie beoordelen op basis van artikel 10:3 van de Wvggz en het Klachtenreglement klachten Wvggz van de Regionale Klachtencommissie.

Inhoudelijke overwegingen

Op basis van het klachtdossier, de inzage in het behandeldossier en wat op de zitting is besproken, overweegt de klachtencommissie als volgt.

De klacht gaat over de beslissing van 30 maart 2020 om dwangmedicatie (Cisordinol in de vorm van een depot) toe te dienen. Dit is een vorm van verplichte zorg (artikel 3:2, lid 2, onder a, van de Wvggz). De beslissing is genomen op grond van de zorgmachtiging, die de rechter diezelfde dag heeft afgegeven.

De medicatie is bedoeld om ernstig nadeel af te wenden (artikel 3:4, onder b, van de Wvggz). Verweerders zien dat klagers psychische toestand beeld verslechtert en dat zijn achterdocht naar begeleiders toeneemt. Zij hebben bij de toepassing van Cisordinol geen bijwerkingen geconstateerd en aangegeven dat toepassing van dat medicijn veilig is. Verweerders hebben volgens de klachtencommissie voldoende aannemelijk gemaakt dat klager zonder medicatie een gevaar vormt voor zichzelf en voor zijn omgeving. Zonder behandeling met medicatie bestaat er een groot risico op ernstige psychische, materiële en/of immateriële schade voor klager, zijn naasten, medepatiënten en het personeel van de instelling. Verder dreigt er voor klager maatschappelijke teloorgang. De klachtencommissie oordeelt dat voldoende aannemelijk is dat, wanneer klager het middel niet toegediend krijgt, zijn toestand beeld zal verslechteren.

Verplichte zorg, zoals het toedienen van medicatie, kan als uiterste middel worden verleend als iemands gedrag als gevolg van zijn psychische stoornis leidt tot ernstig nadeel (artikel 3:3 van de Wvggz). Dit kan alleen als:

- a. er geen mogelijkheden voor vrijwillige zorg zijn;
- b. er geen minder bezwarende alternatieven met het beoogde effect zijn (subsidiariteit);
- c. het verlenen van verplichte zorg in verhouding staat tot het doel daarvan (proportionaliteit); én
- d. redelijkerwijs te verwachten is dat het verlenen van verplichte zorg effectief is (doelmatigheid).

De klachtencommissie is van oordeel dat verweerders voldoende aannemelijk hebben gemaakt dat het agressieve en onrustige gedrag van klager voortvloeit uit zijn psychotische stoornis en leidt tot ernstig nadeel, zoals hierboven beschreven. Ook is aannemelijk dat verplichte zorg het uiterste middel is om dit nadeel af te wenden.

De klachtencommissie overweegt dat verweerders voldoende hebben onderbouwd dat er geen mogelijkheden zijn voor zorg op vrijwillige basis. Zij hebben met klager over het gebruik van medicatie gesproken, maar zijn niet met hem tot overeenstemming gekomen over het vrijwillig innemen van medicatie.

Als alternatieven voert klager terugkeer naar zijn geboorteland of terugkeer naar de instelling, waar hij eerder hulp van ontving, aan. De klachtencommissie kan verweerders volgen in hun standpunt dat deze alternatieven niet leiden tot het beoogde effect (het afwenden van het ernstige nadeel). Daarnaast overweegt de commissie dat verweerders in de beslissing van 30 maart 2020 ook duidelijk hebben uitgelegd waarom er geen andere, minder ingrijpende alternatieven zijn. Zij vindt deze uitleg begrijpelijk en aannemelijk.

De commissie overweegt verder dat verweerders ook voldoende hebben onderbouwd dat het verlenen van de verplichte zorg door het toedienen van medicatie in verhouding staat tot het doel: het afwenden van het hiervoor omschreven ernstige nadeel. Ook is, volgens de beslissing, het verweerschrift en hetgeen verweerders op de zitting hebben verteld, voldoende aannemelijk dat het verlenen van deze verplichte zorg aan klager naar verwachting effectief is.

De klachtencommissie is van oordeel dat uit de schriftelijke en uitgebreid gemotiveerde beslissing blijkt dat verweerders zich, voor zover dat mogelijk was, op de hoogte hebben gesteld van klagers actuele gezondheidstoestand. Met klager is ook over de voorgenomen beslissing gesproken. Daarnaast blijkt uit de beslissing welke gevolgen klagers psychotische stoornis voor hemzelf en zijn omgeving heeft: klager vormt zonder medicatie een gevaar voor zichzelf, een gevaar voor zijn omgeving (ernstige psychische, materiële of immateriële schade) en er dreigt voor klager maatschappelijke teloorgang. Verweerders hebben ook beoordeeld en vastgelegd dat klager niet tot een redelijke waardering van zijn belangen in staat is: in de behandelrapportage van 29 maart 2020 staat beschreven dat klager geen ziekte-inzicht heeft. Aan alle eisen die artikel 8:9 van de Wvvgz stelt is daarmee voldaan.

De commissie komt tot de conclusie dat de beslissing tot het verlenen van verplichte zorg in de vorm van het toedienen van medicatie voldoet aan de eisen die de Wvvgz stelt. De klachtencommissie zal de klacht tegen deze beslissing daarom ongegrond verklaren.

Beslissing

De klachtencommissie verklaart de Wvvgz-klacht tegen de beslissing tot verplichte zorg met medicatie **ongegrond**.

De beslissing is op 28 april 2020 genomen door de heer mr. R. Dontje (voorzitter), de heer Buddingh en de heer Arnold (leden), in aanwezigheid van de waarnemend secretaris van de klachtencommissie, mevrouw C. Veen.

Beroepsmogelijkheid

Tegen een ongegrond verklaarde Wvvgz-klacht kunnen klager, de patiëntenvertrouwenspersoon en/of verweerders binnen zes weken na kennisneming van de beslissing van de klachtencommissie een verzoekschrift indienen bij de Rechtbank Noord-Nederland om een beslissing van de rechtbank over deze klacht (artikel 10:7 van de Wvvgz).

Namens de voorzitter van de klachtencommissie, de heer mr. R. Dontje,

.....
W. Krol
Secretaris klachtencommissie

Deze definitieve beslissing is op 12 mei 2020 verstuurd aan klager, de patiëntenvertrouwenspersoon, verweerders en de geneesheer-directeur van de zorgaanbieder.